

N:o 7.

Af Herr G. H. Stråle: Om anslag till Kongl. Biblioteket.

Den nu gällande Riksstaten upptager för det Kongl. Biblioteket:

Löner	13,600	
Dyrtidstillägg	2,720	
Öfriga utgifter	14,550	30,870.

Om dessa löner och öfriga anslag redan länge visat sig vara otillräckliga, hvarigenom, såsom Kongl. Bibliotekarien, uti dess underdåniga yttrande till Kongl. Maj:t, utlåter sig, »bibliotekets tillstånd är i hög grad bekymmersamt, ithy att, oakadt under senare tid gjorda ansträngningar, de qvarstående bristerna i den stora samlingens planmessiga förökande, detalj-anordning, katalogisering och snabba tillgänglighet ännu långt öfverväga de vunna fördelarne», så blir detta förhållande så mycket mera både i ögonen fallande och beklagansvärdt, då det stora biblioteket redan före utgången af innevarande år skall inflyttas uti den nya byggnad, hvartill de senare årens Riksdagar frikostigt anslagit medel.

Det torde ej vara ett vågadt påstående, att en nations vård om dess litterära skatter, frukterna af förgångna slägters snille och arbete, är en mätare på samma nations ståndpunkt uti och deltagande för människoslägtets arbete uti kulturens tjänst. Om så är, hafva vi, med allt erkännande af Riksdagens välvilliga uppoffringar för den nya biblioteksbyggnaden, likväl lemnat mycket i denna rigtning att ännu godtgöra. Hvad som i allt fall icke kan godtgöras är den förlust af tid, helsa och krafter, som till följd af den hittills begagnade osunda lokalen, bristande medel och öfriga ofullständiga anordningar gått förlorade.

Öfver det Kongl. Bibliotekets rika skatter uti Sveriges äldre litteratur saknas ännu i denna stund till och med en fullständig handskrifven katalog, och allmänheten, ja, till och med en del af tjenstemännen vid biblioteket, sakna nästan*all kunskap i detta hänseende.

Bih. till Riksd. Prot. 1876. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 2 Häft. 2

I afseende åter på samtidens litteratur, så väl den svenska som utländska, bör den mest flyktiga blick på dess i otrolig mängd växande alster, hvilka alla — för så vidt biblioteket bör vara till verklig nytta — icke blott böra hopas uti växande mängd, utan ordnas, inbindas, katalogiseras och hållas allmänheten tillgängliga, öfvertyga hvar och en, att de kräfva större utgifter och en större arbetspersonal än till och med ännu för några få år sedan.

Uti sitt underdåniga yttrande till Kongl. Maj:t har Kongl. Bibliotekarien Klemming föreslagit, att personalen vid biblioteket skulle bestå af följande personer:

En öfverbibliotekarie och

Tre bibliotekarier, hvar och en i spetsen för sin afdelning, nemligen:

den svenska bokafdelningen

” utländska ”

Handskriftsamlingen samt

Kartor och plancher.

Tre förste amanuenser och

Tre andre ” eller tillsammans (10) personer.

Samt dessutom åtta vaktmästare.

Om detta antal af embets- och tjenstemän yttrar bibliotekarien: ”Detta personantal innebär aldeles ingen öfverdrift, utan är helt enkelt hvad erfarenheten visat vara nödvändigt, och har redan länge så godt sig göra låtit varit i användning, ehuru, tyvärr, på ett mycket oregelbundet, prekärt och otillfredsställande sätt, med anlitande af extra-ordinarier och vaktbetjente.

För ofvanstående personal föreslår bibliotekarien följande löner:

Öfverbibliotekarien	7,000
3 bibliotekarier	à 5,500	16,500
3 amanuenser	à 4,000	12,000
3 andra d:o	à 2,500	7,500
4 vaktmästare	à 1,200	4,800
4 d:o	à 1,000	4,000

S:a 51,800

samt dessutom

till inköp af nya böcker 30,000 och

” inbindning af nya och gamla 10,000, hvarigenom

alltså bibliotekets stat skulle uppgå till 91,800.

I afseende på inköpet af nya böcker samt huru många och dyrbara sådana skulle erhållas för de äskade 30,000 kronor har bibliotekarien exempelvis uppställt följande kalkyl:

400 st. à	5 kronor	2,000
300 " "	10 "	3,000
300 " "	20 "	6,000
250 " "	30 "	7,500
100 " "	50 "	5,000
30 " "	100 "	3,000
10 " "	200 "	2,000
3 " "	300 "	900
1 " "	600 "	600
<hr/>							
1,394 st.							S:a kr. 30,000.

Till en jmförelse i afseende på storleken af den summa, som föreslagits till inköp af nya böcker eller komplettering af äldre, meddelas, att till sådana statsbibliotek med hvilka vårt Kongl. närmast torde böra jmföras, t. ex. biblioteket i München, universitetsbiblioteket i Göttingen samt universitetsbiblioteket i Strassburg, äro anslagna för det förstnämnda 20,000 Floriner = 34,000 kr., det i Göttingen 24,000 riksmark samt biblioteket i Strassburg 30,000 riksmark. De hafva dessutom varit lyckligare lottade derigenom, att de haft dessa anslag en längre tid, hvaremot vårt Kongl. Bibliotek endast åtnjutit följande anslag:

från 1778,	155 Rdr	26 sk.	8 rst.	b:ko.
" 1779,	500 "	B:ko.		
" 1805,	1,000 "	"		
" 1823,	3,000 "	"		
" 1841,	5,000 "	"		samt

först 1845 erhöi sitt nuvarande anslag af 12,000 kronor till både inköp och bindning af böcker.

I hvad mån litteraturens alster vuxit sedan 1845 torde här endast behöfva påpekas, hvarförutan genom en stigande upplysning och genom lättade kommunikationer allmänhetens anspråk på lån ur och upplysningar från det Kongl. Biblioteket, hvilket länge endast var, och till en del ännu är, en tillsluten skatt, kräfver större utgifter och flera krafter än tillföre.

Uti Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof, pag. 53, har Kongl. Maj:t på Åttonde hufvudtiteln, bland anslag af tillfällig beskaffenhet, under N:o 5 äskat 10,000 kr., till ersättning för den ökade tjänstgöring »som efter Kongl. bibliotekets flyttning till dess nya lokal blifver erforderlig.» Och uti Bil. N:o 7 till ofvannämnda Kongl. proposition, pag. 81, läses bland annat: »Då ett af Kongl. bibliotekarien förut ingifvet underdånigt förslag till ny organisation och stat för Kongl. Biblioteket blifvit öfverlemnadt till den komité,

som af Eders Kongl. Maj:t den 12 Juni 1874 i nåder förordnats för afgifvande af förslag till reglering af de förvaltande verkens aflöningsförhållanden, hvilken komité, i anseende till andra pågående arbeten, ännu icke med något yttrande i förevarande ämne inkommit, och vid sådant förhållande jemväl nu ifrågavarande underdåniga framställning lärer böra, innan densamma till slutlig pröfning företages, hänvisas till behandling af samma komité, får jag först hemställa, att komitén må erhålla nådig befallning att företaga till behandling frågan om reglering af Kongl. Bibliotekets stat närmast efter frågan om Sundhetskollégii stat."

Häraf framgår, att Kongl. Maj:t ansett sig icke böra pröfva staten för Kongl. biblioteket förrän densamma undergått granskning af ofvannämnda komité och följaktligen icke heller dessförrinnan för Riksdagen framlägga någon definitiv stat för samma verk, men deremot af Riksdagen äskat ett tillfälligt anslag af 10,000 kronor för 1877 i stället för den summa, som det af Kongl. bibliotekarien uppgjorda förslaget upptager.

Den ifrågasatta granskningen hos komitén för afgifvande af förslag till reglering af de förvaltande verkens aflöningsförhållanden af bibliotekets Stat, innan densamma definitivt framlägges för Riksdagen, kan väl hafva skäl för sig, och då mau ser den mängd af anslag, ordinarie eller extra, af hvilka senare särskildt den Åttonde hufvudtiteln ensamt upptager ett belopp af öfver en million, kan det icke förundra någon, att vederbörande departementschef försökt att ådagalägga den största möjliga sparsamhet vid framställandet af de olika behofven.

För den enskilde riksdagsmannen åter ställer sig förhållandet icke så, och då han tror sig finna ett stort missförhållande, hvilket kan af Riksdagen afhjelpas, torde det icke böra förtänkas honom om han framlägger detsamma till det afseende, som derå må fästas.

Om än staten för det Kongl. biblioteket icke kan för år 1877 definitivt uppgöras och godkännas, så lærer väl detta förhållande icke kunna förringa, än mindre undanrödja behofvet af ökade anslag, *så vidt detta behof verkligen förefinnes*, och om de af Kongl. bibliotekarien uppgifna löner och anslag äro grundade på ett verkligt behof, för så vidt icke Kongl. biblioteket ännu ett år eller mera skall fortleva under samma bedröfliga förhållanden som hittills, så lærer det jemförelsevis obetydliga beloppet af 10,000 kronor utöfver nu gällande stat, hvilket Kongl. Maj:t äskat, föga bidra till bibliotekets försättande i det tidsenliga skick, hvarpå man allt för länge väntat. Särskildt tager jag mig friheten att i detta hänseende påpeka, att Kongl. Maj:t ansett frågan om förhöjande af anslaget till böckers inköp för biblioteket lämpligast böra företagas "sedan de med bibliotekets förestående flyttning förenade anordningsarbeten hunnit verkställas", ehuru det må hända med skäl må anmärkas, att utgifvarne af litteraturens alster i alla rigtningar icke afvakta en sådan tidpunkt för att låta sina arbeten se dagen, och det torde ligga i öppen dag, att biblioteket i saknad nu af medel att kunna som man säger "följa med sin tid" antingen måste

blifva i saknad af månet verk, som bort finnas der. eller också, när en gång tidpunkten anses inne för beviljandet af det högre anslaget till bokinköp, försöka att, med afsaknad af då utkommande arbeten, förvärfa hvad som intill dess utgifvits. Såvida det Kongl. Biblioteket skall i någon mån kunna motsvara de anspråk, som numera ställas på ett riksbibliotek uti ett civiliseradt land, synes mig anslaget till bokinköp, snart sagdt framför alla andra, böra utan dröjsmål beviljas, helst det nya biblioteket redan detta år blir färdigt att emottaga dessa rika skatter.

Beträffande åter de af Kongl. bibliotekarien föreslagna lönerna, så finnes enligt min uppfattning intet skäl att, äfven *om man ej nu kan anslå dem å ordinarie stat*, ytterligare ett år uppskjuta pröfningen af behovet och derigenom med lika lång tid aflägsna den tidpunkten, då vårt bibliotek må kunna lemna sitt intyg om den ståndpunkt af civilisation, hvarpå den svenska nationen befinner sig.

Om man äfven kunnat allt hitintills låta biblioteket förblifva i det skick att icke ens en fullständig katalog öfver dess rika skatter af äldre svensk litteratur kunnat upprättas så har Riksdagen likväl numera sjelf, genom anslag till ett nytt bibliotek, äfven lagt grunden till en ny tingens ordning, och det skulle förefalla bra nog inkonsekvent, om Riksdagen utan giltiga skäl uppsköte att med jemförelsevis mindre belopp, så fort som billigtvis ske kan, fullkomligt ordna denna angelägenhet.

Särskildt tillåter jag mig fästa uppmärksamheten derå, att om en katalog i ofvannämnda hänseende, hvarförutan likväl så mycket uti biblioteket endast blir en död skatt, och hvaruti vi, liksom uti så mycket annat, redan äro förbigångna af vårt grannland Danmark, om en sådan katalog skall kunna upprättas och motsvara sitt ändamål, det är af stor vikt att den stora sakkunskap, som uti detta hänseende finnes hos den nuvarande bibliotekarien, må kunna tillgodogöras, innan sjukligheten hos honom tager så öfverhand, att fyratio års träget och troget bokstudium gå förlorade samt nya händer måste börja det dryga arbetet ånyo.

Alla skäl synas mig således tala för att Riksdagen, oafsedt allt förslag till stat för det Kongl. Biblioteket, redan för år 1877 beviljar de medel som erfordras för att uti den nya byggnaden, till hvars inredning m. m. Kongl. Maj:t särskildt äskat erforderligt anslag, på ett tids- och ändamålsenligt sätt värda äfven denna nationens dyrbara egendom, och jag vågar därför vördsamt hemställa

att Riksdagen ville för 1877 till Kongl. Maj:ts disposition ställa:

dels en summa af 51,800 kronor att användas till löner åt Kongl. Bibliotekets embets- och tjenstemän samt vaktbetjente, dels ett belopp af 30,000 kronor för inköp af böcker, och

slutligen 10,000 kronor till inbindning af äldre och nyare böcker.

Bifogande uti afskrift det af Kongl. Bibliotekarien Klemming till Kongl. Maj:t den 30 September sistlidna år aflemnade förslag till stat för biblioteket, får jag anhålla om remiss till Stats-Utskottet.

Stockholm den 22 Januari 1876.

G. H. Stråle.

(Afskrift).

Stormäktigste Allernädigste Konung!

Då Kongl. Bibliotekets förflyttning till en ny lokal snart nog förestår och en tidsenlig utveckling af denna länge i särdeles ogynnsamt läge arbetande institution ej gerna kan uppskjutas, får jag underdånigast afgifva förslag till dess nya organisation, dervid anseende det vara min pligt att, utan hänsyn till andra förhållanden än verklighetens kraf, framställa behoven sådana de förete sig. Om detta förslag befinnes i några punkter skilja sig från de två föregående, som jag under sista decenniet framställt utan att vinna nådigt afseende, torde skiljaktigheterna få anses bero dels på de förändringar tiden medfört, dels på vunnen större erfarenhet och i följd deraf än mer stadgad öfvertygelse angående de behof, jag genom denna underdåniga framställning söker tillgodose.

Jag får således underdånigast anföra, att ett ständigt växande, offentligt statsbibliotek, sådant som det Kongl. svenska, icke kan hållas i tillbörlig ordning med så få tjenstemän, som detta för närvarande eger. Dess tillstånd är ock därför i hög grad bekymmersamt, i ty att, oaktadt under senare tid gjorda ansträngningar, de qvarstående bristerna i den stora samlingens planmessiga förökande, detaljanordning, katalogisering och snabba tillgänglighet ännu långt öfverväga de vunna förbättringarne.

Som allmän grundsats torde här, liksom öfver allt eljest, få gälla, att arbets fördelning, der många detaljer sammanlöpa, är nödvändig om det hela skall blifva väl tillgodosedt. Men en arbetsfördelning har icke kunnat genomföras uti Kongl. Biblioteket, i anseende till personalens fåtalighet, angående hvilken det faktum torde tillräckligt tala, att biblioteket för närvarande eger, och blott under 16 år egt, en tjensteman mer än år 1810, under det bokmassan sedan århundradets början vuxit från omkring 40,000 band till det femdubbla, eller omkring 200,000, hvaraf den betydligaste delen tillkommit under de senaste 30 åren, hvarjemte dess begagnande, från att vara nästan nominelt, nu mera knappast hinner tillgodoses.

Bland de många olägenheter, som följt af denna arbetskrafternas årligen minskade tillräcklighet, kan nämnas, att Kongl. biblioteket icke eger någon fullständig och tillförlitlig katalog öfver bokförrådet; men väl flera ofullständiga, så inrättade, att de icke kunna fortsättas, hvarför ock en ny sedan något mer än ett decennium måst anläggas efter en för all framtid beräknad plan, ehuru förhoppning ej finnes, att den samman, med nu disponibla krafter, någonsin skall hinna omfatta hela boksamlingen. Icke heller har något genomfördt uppställnings- och signeringssystem vidtagits och kunnat fortsättas, utan äfven häri har man nödgats bryta med det gamla och börja en ny väg, som dock ej under nu rådande förhållanden kunnat fullföljas. Sålunda har den nuvarande generationen af bibliotekets tjenstemän fått emottaga ett arf, hvars utredande och ordnande, ytterligare försvåradt genom otjenliga och helsofördervande lokaler samt deri rådande splittring och trängsel af samlingarne, vida öfverstiger dess krafter. Utan tillräcklig personal, som möjliggör en ordnad arbetsfördelning, kan därför Kongl. Biblioteket icke vinna de förbättringar, till hvilka en ny, rymelig och planmessig lokal ger tillfälle.

Det torde få anses själfklart, att tjenstemännens antal icke kan förblifva stationärt i en institution, hvars material, under vår tids ofantliga kulturarbete, ökas på ett sätt som näppeligen kan beräknas, och hvars anlitage oupphörligt stegras, så att nu mera Kongl. Biblioteket icke ens kan anses vara lokalt för hufvudstaden, utan i följd af de lättade kommunikationerna har en allt mer växande publik i landsorterna, särskildt Upsala med dess många yngre studieidkare. Utan att djerfras tänka på närmande till likhet med de bättre lottade utländska statsbiblioteken, hoppas jag dock att Kongl. Biblioteket, om följande förslag genomföres, skall för längre tid kunna motsvara billiga fordringar så väl i afseende på rikhaltigheten af samlingarne, som dessas ordnande, vård och tillhandahållande. Detta underdåniga förslag åsyftar först personalens indelande för de skilda områdena af biblioteksverksamheten, nemligen

1) Svenska bokafdelningen med dithörande katalogarbete, anordning af inbindning, portföljer m. m., förökande genom inköp och boktryckeriernas i Tryckfrihetsförordningen stadgade leveranser, dessas granskning och deraf föranledd brevexling.

2) Utländska bokafdelningen med tillhörande katalogisering, bandanordning och inköp enligt ledning af litterära tidskrifter, bibliografier, auktions- och antiqvvarianskataloger samt meddelanden från sakkunnige inom de olika facken.

3) Handskriftsamlingen, dess katalogisering, vård och ökande samt för tillhandahållandet af nödigt studium af innehållet.

4) Kart- och planch-samlingarne, deras förtecknande, vård och ökande.

5) Den dagliga expeditionen, omfattande allmänhetens betjenande eller utlåningen inom och utom läsesalen samt i tidskriftrummet; skriftvexlingen in- och utomlands; räkenkaperna samt förevisningen af de särskildt för beskådande utställda före-

målen, i fall ett sådant åliggande skall anses tillhöra området för bibliotekets verksamhet.

Till behörigt skötande af alla de vidlyftiga förråden och de öfriga göromålen erfordras tio verkligt arbetande män, nemligen:

- 1 öfverbibliotekarie,
- 3 bibliotekarier,
- 3 förste amanuenser och
- 3 andre amanuenser.

Öfverbibliotekarien är ordnande och ledande chef, bestämmande bok-inköpen, kontrollerande räkenskaperna, anordnande utbetalningarne samt ansvarande för alla utgående expeditioner och korrespondenser; hvarjemte han förestår en af bibliotekets hufvudafdelningar med dertill hörande katalogsarbete.

De tre bibliotekarierne förestå hvar sin af de tre andra hufvudafdelningarne, deltagande i katalogiseringen; en af dem för dessutom Kongl. Bibliotekets räkenskaper och besörjer utbetalningarna; en annan leder de utländska bokenköpen samt dithörande läsning af litteraturtidskrifter och kataloger; den tredje har uppsigten öfver allt bokbindarearbete.

De tre förste amanuenserne egna, jemte bibliotekarierne, sitt arbete åt katalogskrifningen, inbindningens anordning, signeringen, den ordnande uppställningen samt granskningen af boktryckeriernas leveranser.

De tre andre amanuenserne besörja utlåningen, böckers etc. framskaffande och återuppsättning samt, vexelvis med förste amanuenserne, öfvervakande af läsesalen äfvensom af förevisningen för Stockholmspubliken och resande, i fall den beslutes.

Detta personantal innebär alldeles ingen öfverdrift, utan är helt enkelt hvad erfarenheten visat vara nödvändigt, och har redan länge så godt sig göra låtit varit i användning, ehuru ty värr på mycket oregelbundet, prekärt och otillfredsställande sätt, med anlitande af extra ordinarier och vaktbetjente. Utan sådana nödfalls utvägar skulle bibliotekets verksamhet icke ha kunnat upprätthållas, och förmodligen hade eljest under senare åren utlåningen måst inställas.

Utom tjänstemännen lära i Kongl. Bibliotekets nya lokal minst åtta vaktbetjente blifva behöfliga, nemligen 1 för värmeledningen, 1 för bokbindarearbete på stället, 1 i tamburen, 1 i förevisningssalen, 2 i läsesalen, 2 i arbetsrummen, för transport af böcker etc. inom alla lokalerna, renhållningen och ärendens uträttande. En af dem, möjligen värmeledningens skötare, torde derjemte böra vara portvakt och bo i byggnadens jordvåning.

Under förutsättning att Eders Kongl. Maj:t genom förnyadt nådigt reglemente bestämmer tjänstgöringen i Kongl. Biblioteket med afseende på de inträdande nya förhållandena, synas lönerna böra regleras så, att tjänstemännen skulle kunna leva för och på tjensten. Till den vigtiga institutionens stora skada har ett sådant förhållande hittills ingalunda egt rum; utan hafva samtliga tjänstemännen för sin berg-

ning nödgats på andra håll förskaffa sig inkomster, de flesta till högre belopp än sjelfva lönen. Sådant nödtvång medför lätt den följd, att tjensten blir bisak, i stället för hufvuduppgift och lefnadsmål.

Öfverbibliotekarien synes mig sålunda böra erhålla 7,000 kronor.

De tre bibliotekarierna föreslås hvardera till 5,500 ”

De tre förste amanuenserne föreslås hvar till..... 4,000 ”

De tre andre amanuenserne hvar till..... 2,500 ”

Skulle principen af ålderstillägg komma att genomföras för Kongl. Kansliets tjenstemän, torde dessa löner uppföras till resp. 6,000, 4,500, 3,000 och 2,000 kronor samt ålderstillägget beräknas till 500 kronor för hvarje 5:e år af oklandrad tjenstgöring, in till dess närmast högre lönegrad blifvit uppnådd, och för öfverbibliotekarien intill 7,000 kronor.

Då fordringarne på ordning, pålitlighet och flerahanda slags skicklighet hos de vid en sådan institution anstälde vaktbetjente måste blifva högre än vanligt, torde deras löner äfven bestämmas i förhållande dertill och således de fyra för värmeledningen, bokbindarearbete, arbetsrummen och ärendena anstälde vaktmästare böra undfå hvardera 1,200 kronor och hvarje af de fyra öfriga 1,000 kronor, eller om principen af ålderstillägg skulle blifva genomförd, en minimilön af resp. 1,000 och 800 kronor med ålderstillägg hvar 5:te år af 100 kronor, intill uppnådda 1,200 och 1,000 kronor.

Rättvisligen torde väl ej kunna sägas, att här föreslagna löner skulle förskaffa tjenstemännen öfverflödigt välstånd; den opartiske granskaren, som har kännedom om lefnadskostnaden i hufvudstaden, lär tvärtom villigt medgifva, att de icke åsyfta mer än beredande af en något så när bekymmerfri utkomst, hvarförutan tjensten aldrig kan rätt skötas.

Årliga anslaget till gratifikation och arvoden åt e. o. tjenstemän och vaktbetjente föreslås i underdånighet till 5,000 kronor. Ett sådant anslag, ehuru obetydligt, är alldeles nödvändigt, för att Kongl. Biblioteket skall kunna i någon, om än ringa, mån gifva ersättning för arbete af yngre män, som egna sig åt dess tjenst, oftast utan att under många år kunna erhålla fast anställning eller inkomst. Så vida nemligen inga sådana extra arbetare funnes att tillgå, skulle följderna blifva, att, vid yppade ledigheter, nykommande och för göromålen främmande personer måste anställas, hvilka först efter längre tids handläggning af göromålen kunde blifva i stånd att göra full nytta.

Återstår slutligen att framställa behofven för bokinköp och bindning. Kongl. Biblioteket är, enligt sin bestämmelse såsom statsbibliotek, afsedt att samla den tryckta svenska literaturen i dess helhet, äfven sådant som i utlandet utges på svenska eller rörande Sverige; i nära sammanhang med denna afdelning står den betydande, för nordisk litteratur och historia högst värdefulla, handskriftsamlingen; vidare

bör det innefatta det förnämsta af brödras folkens litteratur och slutligen bör det ur alla andra länders litteratur tillhandahålla det viktigare af hvad som för statstjenstens, vetenskapens, konstens eller den allmänna bildningens behof kan vara nödvändigt eller önskvärdt, och derigenom inom sitt område befrämja möjligheten för vårt land att deltaga i de öfriga folkens stora kultursträfvanden. Att fullt vinna ett sådant resultat skulle erfordras summor, öfver hvilka endast de stora ländernas institutioner kunna förfoga, t. ex. British Muséum i London samt de stora biblioteken i Paris, Berlin och Petersburg. Men den förhoppning tyckes icke vara oberättigad, att Sverige ej skulle vilja eller behöfva stå efter länder af samma eller mindre storlek. Så ger Bayern till statsbiblioteket i München ett bokanslag af 20,000 Flor.; det forna Hannover till universitetsbiblioteket i Göttingen 24,000; lands- och universitetsbiblioteket för Elsass-Lothringen i Strassburg erhåller 30,000 m:k för inköp af ny litteratur och för komplettering af gammal lika mycket, hvarjemte alla dessa bibliotek tidi och ofta erhålla högst betydliga tillökningar genom inköp af enskilda boksamlingar. De äro äfven lyckligt lottade derigenom, att de i allmänhet haft sina tillräckligare anslag en längre tid, och således för den äldre litteraturen äro jemförelsevis väl försedda, hvaremot Kongl. Biblioteket, efter att från 1778 ha haft endast 155 R:dr 26 sk. 8 rst. b:ko; från 1799: 500 R:dr b:ko; från 1805: 1,000 R:dr b:ko (minskadt till 400 genom myntvärdets fall 1810); från 1823: 3,000 Rdr b:ko, och från 1814: 5,000 R:dr b:ko, först 1845 erhöi för både inköp och bindning sin nuvarande fond af 12,000 kronor, hvilken, redan då alltför knapp, sedan under alltjemt ökad litterär produktion på samma gång böckerna stigit i pris, blifvit i yttersta grad otillräcklig.

Den minsta summa, jag under nu varande förhållanden kan anse vara behöflig, är för inköpen 30,000 kronor och för bindningen 10,000. Under de senare åren, då man för anslagets ringhets skull måst i det närmaste afstå från inköp af dyrbara verk, har medelpriset för de inköpta arbetena vexlat mellan 9 och 11 kronor.

Vidstående exempelvis uppgjorda beräkning visar huru litet man för den begärda summan kan erhålla af större arbeten, och den som känner de utländska böckernas dyrhet lär finna, att denna beräkning icke är öfverdrifven.

Hvad angår bindningen, så stiger den nu årligen till omkring 3,000 kr. och den begärda summan blir med ökade inköp och den starkt växande svenska litteraturen säkerligen med nöd tillräcklig.

Såsom ännu ett skäl att tillgodose Kongl. Biblioteket med tillräckliga anslag torde tillåtas mig framhålla, att det ej bör anses

400 á	5 kr.	=	2,000: —
300 "	10 "	"	3,000: —
300 "	20 "	"	6,000: —
250 "	30 "	"	7,500: —
100 "	50 "	"	5,000: —
30 "	100 "	"	3,000: —
10 "	200 "	"	2,000: —
3 "	300 "	"	900: —
1 "	600 "	"	600: —
1,394 arbeten.			30,000: —

såsom ett lokalbibliotek, hvars nytta

inskränkes till hufvudstaden, utan att dess samlingar, genom utlåning till andra orter, äro ämnade att komma hela landet till godo; en början har dermed gjorts under de senare åren, och detta förhållande kommer otvifvelaktigt, i mån af bibliotekets ökade betydighet, alltjemt att ökas och vinna häfd.

På nu anförda grunder får jag således underdånigast anhålla, att Eders Kongl. Maj:t behagade aflåta nådig proposition till 1876 års Riksdag om beviljande af här föreslagna löner och anslagssummor.

Med djupaste vördnad, trohet och nit,

Stormäktigste Allernådigste Konung,

Eders Kongl. Maj:ts

tropligtigste tjenare och undersåte.

G. E. Klemming.

Stockholm den 30 September 1875.
